

İlk Yazı

Bu mütevazî yazı ile, tasarım+kuram Dergisi'ni gerçek kılan, Üniversitemiz'in tüm çalışanları ile derginin değerli okuyucularını selâmlıyorum. Yazının başlığını "İlk Yazı" şeklinde seçtim. Zira, başlığın da yeterince belirttiği gibi bu, benim tasarım+kuram Dergisi'ne ilk yazılı katkı oluyor. Dileğim, son da olmaması. Ancak daha önemlisi, bu yayını geliştirerek varedecek yazılı, bilimsel katkıların artarak devam etmesi. Bir üniversiteyi varedenlerin akademik kadrolar olması gibi, bir dergiyi de yaşatan, içindeki yazıların değeri ve niteliğidir. İnaniyorum ki, tasarım+kuram dergisi, Mimar Sinan Üniversitesi'nin ve giderek Türkiye'nin de her zaman gururlanacağı akademik, bilimsel yayınlar arasında yerini alacaktır.

"İnsan"ın diğer canlılardan farkı, konuşabilmesi, düşünebilmesi, giyinebilmesi hatta bir şeyler üretebilmek için ellerini kullanabilmesinden de önemli olarak galiba "tasarlayabilmesi", "tasarım yapabilmesi"dir.

Güzel sanatların, edebiyat-resim-müzik-heykel-mimari gibi çeşitli dallarında üretim ve tasarım yapanların toplumda farklı bir yer edindikleri bilinen bir gerçektir.

İlkel insan topluluklarında bu işleri yapanların "büyücü", hatta "kral" olarak bile adlandırıldığı bilinir. Çünkü onlar, diğerlerinden farklı düşünüp, tasarlayıp, diğer bireylerin hayranlığını uyandıracak, onları şaşırtacak ve beğeni kazanacak ürünler ve nesnelere ortaya koyarlar. Antik Mitoloji'de Hephaistos, sanatın, bilginin ve yaratıcılığın önemine iyi bir örnektir. Zeus'un oğlu Hephaistos çirkindir, aksaktır, çevresi hatta babası tarafından bile dışlanır, hor görülür. Ancak, her türlü madeni işleyip olağanüstü güzellikte eserler yaratan ve usta elleriyle Olympos tanrılarının evlerini inşa eden Hephaistos, "Gök Tanrı Uranus'un torunlarının en usta sanatçısı" olarak anılır.

Giderek insanlık tarihine baktığımızda, zamanın süzgecinden geçip bize ulaşabilenlerin tümünün insanlığın tasarladığı ve gerçekleştirdiği önemli, doğru, mükemmel ve güzel ürünler olduğunu görüyoruz. Gündelik yaşamın içinde yer alan tekerlek, bisiklet, otomobil, uçak, telefon, bilgisayar ve bunlar gibi nice ürün insan yaşamını kolaylaştırırken, Mısır Piramitleri gibi anıtsal olanlar da insanları günümüzde bile hayranlıkla etkileyen güzel ve önemli tasarımlar olarak çoktan tarihteki yerlerini almışlardır.

Düşünüyorum da bir kurumu değerli ve büyük kılan, sadece ölçülebilir fiziksel boyutları değil, kendileri için belirledikleri "misyon"lardır. Bir kurumun "misyon"unun değeri fiziksel boyutlarından çok daha önemlidir. İşte bu noktada gururla ifade etmemiz gerekir ki, Akademi ve onun devamı olan Mimar Sinan Üniversitesi, mütevazî boyutlarına karşın öncü ve "ilerlemeci misyonu" ile Osmanlı'dan günümüze Türkiye'de kültürel gelişme ve "çağdaş uygarlık

mücadelesi”nin bir temel taşı olmayı başarabilmiştir. Kadınların tek başlarına sokağa çıkmalarının bile “uygun” bulunmadığı bir toplumsal ve kültürel yapı içinde canlı modelle sanat eğitimi yapabilmek bu konuda verilebilecek örneklerden sadece bir tanesidir. Üniversitemiz’in Akademi’den devraldığı bu onurlu misyon özellikle güzel sanatlar ve tasarım disiplinleri için daha bir belirgindir.

Burada “kimliğimiz” ve “misyonumuz” ile ilgili düşünceler zihnimde tekrar mitolojinin saf ve berrak imgeleriyle yüklü çağrışımlar yaratıyor ki, bunları da sizlerle paylaşmak istiyorum: Prometheus’un ateşi gökyüzünden insanlara indirmesi gibi bizler de bir anlamda bilimin ve aydınlığın ışığını yeryüzüne yaymaya çalışmıyor muyuz?

Bu satırları gurur ve büyük bir mutlulukla yazma şansına ulaştığım tasarım+kuram Dergisi’ne uzun bir ömür diliyorum. Onu hazırlamayı, basmayı, yaşatmayı kendilerine amaç edinen Mimar Sinan Üniversitesi genç öğretim üye ve yardımcılarına da teşekkür ediyorum.

İlk sayının kapak resmi, 116 yıl önce Türkiye’de hep “İlkler”i tasarlayıp uygulayan Kurumumuz’un değerli kurucusu ve elbette bir modern zamanlar Prometheus’u OSMAN HAMDİ BEY’in portresi olacak. İşte bu gençler, belki yıllarca sürecekle ve bir gelenek yaratacak bu Dergi ile yine bir “ilk” yarattılar. Onları yürekten kutlarken, Türkiye’nin her alanından çok değerli, “tasarımcı”, “kuramcı” ve “bilim adamları”na bu derginin sayfalarının açık olduğunu tekrar duyuruyorum, tasarım dünyasına, Üniversitemiz’e, ülkemize saygın ve uzun ömürlü katkılarda bulunmasını diliyorum.

Prof. Tamer BAŞOĐLU
Rektör